

EGE BÖLGESİNDE BAKLA ÜRETİMİNDEKİ SORUNLAR

Yoğun bakla üretiminin yapıldığı özellikle Balıkesir ve Çanakkale illerinde kuru baklanın dekadaki verimi 180 kg kadardır. Bakla verimi üzerine pek çok faktörün etkisi vardır. Bunlar :

- Çeşit sorunu olduğu için, üretici tohumluğunu kendi yerel popülasyonundan temin etmektedir.
- Çiftçinin kullandığı tohumluk miktarı azdır.
- Mevcut popülasyonlar orabaşa hassastır. Orabaşa karşı herhangi bir mücadele yapılmadığı için verim düşmekte; zararın çok yoğun olduğu yerlerde çiftçiler bakla ekiminden vaz geçmektedirler.
- Ekim ve hasatta mekanizasyon sorunu bulunmaktadır.

ÖNERİLER

- Bakla tarımında tescilli çeşit kullanımına gidilmelidir.
- Dekara atılacak tohumluk 20-25 kg arasında olmalıdır.
- Serpme ekim yerine sıraya ekim yeğlenmelidir. Sıra arasının 45 cm olması durumunda, sıra arasını işlemek ve traktörle ilaçlama yapmak mümkün olacaktır. İşgücü geresinimi azalacaktır.

BAKLADA TESCİLLİ ÇEŞİTİ ERESEN-87'NİN ÖZELLİKLERİ

Sakız popülasyonundan seleksiyon yoluyla geliştirilen Eresen-87 çeşidi, 1987 yılında tescil ettirilmiştir. Özellikle yeşil tüketim için (sebze olarak) yetiştirilen Sevil bakla çeşidine göre kuru tane verimi % 27 daha yüksek olan Eresen-87, erkencilik açısından Sevil ile aynı olup; sakız bakla popülasyonunun özelliklerini de taşımaktadır. Bu nedenle daha çok kuru danesi için tescil ettirilmiş olsa da yeşil tüketimi de söz konusudur. Sevil' den daha kısa olan (12-19 cm) baklaları kulçuksuzdur. 100 tane ağırlığı 135-160 gram arasındadır. Doğal koşullarda antraknoz hastalığına karşı toleranslıdır. Menemen koşullarında kar örtüsüz -5° C' deki soğuklara karşı toleranslıdır. Tane dökmeye ve yatmaya toleranslı olan bu çeşidin tanelerinde % 22 oranında protein vardır. Verimi, ekim zamanı ve çevre koşullarına bağlı olarak, 200-500 kg/da arasında değişmektedir.

EGE TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

P. K. 9 Menemen - 35661 İZMİR

Telefon : (0232) 846 1331 (pbx)
Faks : (0232) 846 1107
Teleks : 832 1293 aari-tr

©ETAE Matbaası - 1996

T.C. TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI EGE TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ÇİFTÇİ BROŞÜRÜ No: 64

BAKLA TARIMI VE ERESEN-87 ÇEŞİDİ

Dr. Meral YAMAN

GİRİŞ

Organik maddece zengin, killi-kumlu, killi-tınlı, pH' sı 6,5 - 7,3 olan; derin ve geçirgen topraklar bakla yetiştiriciliğinde idealdir. Bununla birlikte pek çok toprak yapısında da bakla yetiştiriciliği yapılmaktadır. Baklanın ortalama sıcaklık isteği, yetiştirme döneminde 18-27° C arasındadır. Çimlenme için en uygun sıcaklık 25° C'dir. Soğuğa dayanıklılığı: gelişme dönemine ve hava sıcaklığındaki düşüğe bağlı olarak değişmekle birlikte; geneide kar örtüsüz -5° C'ye kadar dayanabilmektedir. Bakla, yetiştirme süresi boyunca yeterli ve düzenli su ister. Ancak fazla yağışlı geçen yıllarda yetiştirme döneminde hastalık ve zararlılarda artış görülebilir.

EKİM ZAMANI

Ege Bölgesinde bakla için en uygun ekim zamanı, ekim - kasım aylarıdır. Geç ekimlerde hava sıcaklığının düşmesiyle birlikte çıkışta gecikme olmakta, bu da gelişmeyi olumsuz olarak etkilemektedir. Ayrıca bazı yörelerde geç ekimle birlikte kuş (karga) zararı da ortaya çıkmaktadır.

TOPRAK HAZIRLIĞI

Bakla yetiştiriciliğinde istenen bitki sıklığının sağlanması ve normal bir gelişme için toprağın iyi hazırlanması gerekir. Bunun için toprak sürüldükten sonra diskaro ve tırmık geçirilmeli, sürgü ile bastırılmalıdır.

GÜBRELEME

Baklanın havanın serbest azotundan yararlanabilme özelliği nedeniyle, yüksek dozda bir azot uygulamasına gerek yoktur. Ancak gelişmeyi teşvik etmek ve nodül oluşumuna kadar bitkinin azot ihtiyacını sağlamak için ekimde 2-3 kg/da saf azot verilmelidir. Fosfor uygulaması, topraktaki yarayışlı fosfor miktarına göre değişmekle birlikte; Ege Bölgesinde genellikle 4-6 kg/da saf fosfor yeterli olmaktadır. Fosfor eksikliği görülen topraklarda dekara verilecek fosfor miktarı 10 kg'a kadar çıkmaktadır.

Gübre uygulaması, 10-15 cm derinliğe diskaro veya pulluk altına olacak

şekilde tamamı santrifüjlü gübre dağıtma makinasıyla yapılabilir.

EKİM ŞEKLİ VE SIKLIĞI

Ege Bölgesinde bakla ekimi genellikle serpmeye olarak yapılmakta olup; kullanılan tohumluk miktarı 10-20 kg/da'dır. Taban topraklarda en uygun ekim mesafesi 30x11 cm, kıraç topraklarda ise 45x7 cm'dir. Sıra arasını işleyebilen freze ve kazayağı gibi aletleri kullanabilmek için 45 cm sıra arası uygundur. Buna bağlı olarak taban topraklardaki ekim mesafesi 45x9 cm olarak değiştirilmelidir. Atılacak tohumluk miktarı, bin tane ağırlığına göre değişmektedir. Bu miktar küçük tohumlarda daha az olurken, büyük tohumlarda daha fazla olmaktadır.

Bakla için geliştirilmiş özel bir mibzer henüz mevcut değildir. Ancak mevcut mibzerlerin bakla ekimine ayarlanabilirliği üzerinde durulmalıdır. Küçük alanlarda ise kazayağı gibi aletlerle çizi açılarak ekim elle yapılabilir. Ekim derinliği 7-10 cm arasında olmalıdır.

BAKIM

Genelde elle ve çapa ile yapılmakta; sıraya ekimde sıra arası işleyen kazayağı veya freze gibi aletler ara işlemede kullanılmaktadır. Kimyasal ot mücadelesinde, toprak hazırlığı sırasında Trifluralin bileşimli ilaçlar; çıkış öncesinde ise Terbutrin bileşimli ilaçlar uygulanabilir.

Ayrıca buğdaygil türü otlar için çıkış sonrası Fluazifob-butil bileşimli ilaçlar da kullanılabilir.

Bakla genelde kışlık ekildiğinden sulamaya gerek yoktur. İlbaharın kurak gittiği yıllarda ise özellikle bakla döneminde zamanında ve yeterli sulama verim kaybını önlemektedir.

HASAT-HARMAN

Baklada olgunlaşma süresi ekim zamanı ve çeşitlere bağlı olarak 180-200 gün arasında değişmektedir. İri taneli çeşitlerde hasat tam olarak mekanize edilmemiştir. Alt baklaların kuruduğu, üst baklaların kurumaya yüz tuttuğu, yaprakların tamamen döküldüğü, sapın henüz yeşil olduğu dönemde çayır biçme makinası veya orakla yapılmaktadır. Bu dönem Ege Bölgesinde genellikle mayıs sonu - haziran başı olmaktadır. Küçük alanlarda ise hasat çoğunlukla elle sökülme şeklinde yapılmaktadır. Bunun için baklaların tamamen kurumuş olması gerekmektedir. Biçilen bitkiler bir süre olduğu yerde bekletilerek tamamen kurumaları sağlandıktan sonra harmanlanır. Harman makinesinin olmaması halinde, harmanlama dövenle yapılarak rüzgarda savrulur.